

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 Менеджмент

на тему: **«Управління конкурентними перевагами підприємства на засадах
TQM»**

Виконавець:
студент факультету економіки та
управління підприємництвом
Діхтяренко Карина Анатоліївна _____
/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Карпенко Юлія Валентинівна _____
/підпис/

Одеса 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Підприємства приладобудування є основою розвинутої економіки, вони виробляють апаратуру для будь-якої іншої галузі економіки. Проте сьогодні галузь розвивається нерівномірно. В Україні на приладобудівельні підприємства припадає менше 1% ВВП, обсяги капіталовкладень скорочуються, нові виробники в галузь не заходять, достатньо активно розвивається імпорт приладів, зокрема побутових. Однак ті підприємства приладобудування, що функціонують в галузі, освоюють нові способи просування продукції, підвищують якість існуючих приладів та поступово вводять до асортименту нові види продукції. З огляду на нестабільний попит між підприємствами галузі загострюється конкуренція, що потребує формування та розвитку власних конкурентних переваг.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних основ управління конкурентними перевагами підприємства та практичне використання отриманих теоретичних знань для розробки системи заходів з підтримки конкурентних переваг ТОВ «Телекарт Прилад».

Для вирішення вищенаведеної мети в роботі встановлено та розв'язано **наступні завдання:**

- дослідити теоретичні аспекти управління конкурентними перевагами, зокрема вивчити поняття конкурентних переваг та джерела їх формування;
- проаналізувати галузь приладобудування України;
- оцінити конкурентоспроможність підприємства ТОВ «Телекарт Прилад»;
- запропонувати заходи з підтримки конкурентних переваг ТОВ «Телекарт Прилад».

Об'єктом дослідження є підприємство приладобудування ТОВ «Телекарт Прилад».

Предметом дослідження є процес формування конкурентних переваг підприємства.

Методи дослідження: метод групування (для систематизації визначень терміну «конкурентна перевага», відокремлення джерел конкурентних переваг); метод п'яти конкурентних сил Майкла Портера (для аналізу галузі приладобудування України); діаграма Парето та ABC - аналіз (для обробки результатів опитування клієнтів щодо якості поставленої продукції), діаграма Ісікави (для встановлення можливих причин невдоволення клієнтів якістю продукції); метод декомпозиції (для прогнозування продажу продукції).

Інформаційна база. Теоретичні дослідження проводились на базі наукових публікацій вітчизняних та зарубіжних авторів стосовно обраної тематики, а також Інтернет-видань. Для виконання аналітико-розрахункової частини роботи були використані дані бухгалтерської та статистичної звітності, річні звіти підприємства.

Структура та обсяг роботи.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (32 найменування). Загальний обсяг роботи становить 63 сторінки. Основний зміст викладено на 59 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти управління конкурентними перевагами підприємства»** розглянуто сутність поняття «конкурентна перевага», вивчено джерела формування конкурентних переваг. Проаналізовано підвищення якості процесу на підставі інструментів TQM як спосіб формування конкурентних переваг.

У другому розділі **«Формування пропозицій щодо управління конкурентними перевагами ТОВ «Телекарт Прилад»»** проаналізовано галузь приладобудування. Досліджено фінансовий стан підприємства та оцінено його конкурентоспроможність. Запропоновано заходи оновлення обладнання одної з ділянок підприємства, що дозволить підвищити якість продукції.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного в кваліфікаційній роботі дослідження було зроблено наступні висновки:

під конкурентною перевагою слід розуміти прояв переваги над суперниками в різних сферах діяльності підприємства (економічній, технічній, організаційній тощо), що можна виміряти, застосовуючи економічні показники. В даному визначенні підкреслюється два важливих аспекти: перевага відносно суперників організації, тобто сама «відносність» поняття, а також здатність переважати в будь-якій сфері діяльності підприємства. Джерело конкурентної переваги підприємства часто є багатофакторним. Найбільш часто в якості джерел конкурентної переваги наводять: ключові компетенції, матеріальні та нематеріальні активи, якість продукції.

На підставі проведеного дослідження галузі приладобудування можна побачити, що період суттєвого зростання обсягів реалізації у 2015-2018 рр. (12 - 28%) змінився періодом скорочення 2019-2020 рр. (на 4% у 2019 р. та 10,5% у 2020 р.). Кількість виробників на ринку останні роки не змінювалася. Діючі на ринку виробники почали втрачати прибутки. Так, якщо до 2018 р. прибутки виробників приладів зростали, то у 2019-2020 рр. відбулося їх скорочення. В таких умовах активізувалася боротьба за споживача. За результатами аналізу галузі за методом п'яти конкурентних сил М. Портера, найбільш впливовою силою буде сила діючих конкурентів. Через це є потреба формування та підтримки конкурентних переваг підприємства.

На підставі проведеного аналізу конкурентоспроможності встановлено, що підприємство займає середню позицію (поступається одному конкуренту, проте переважає іншого). Ключовими позиціями, за якими підприємство поступається конкурентам, є: фінансова стійкість, безвідмовність продукції (за її окремими категоріями), ефективна система просування, оновлення основних фондів, зокрема обладнання. Отже є потреба щодо посилення конкурентних переваг підприємства.

Для посилення конкурентних переваг підприємства, зокрема підвищення безвідмовності продукції, запропоновано оновити основні фонди підприємства. Так, обґрунтовано доцільність оновлення обладнання ділянки лиття пластмас шляхом заміни обладнання на сучасне, що дозволить підвищити якість продукції та задовільнить вимоги споживачів. За результатами розрахунку проект оновлення обладнання є інвестиційно привабливим та окупиться за 1,6 років. За результатами впровадження проекту оцінка конкурентоспроможності зростає. Оскільки бальна оцінка перевищує аналогічний показник конкурентів, це свідчить про посилення конкурентної позиції підприємства.

АНОТАЦІЯ

Діхтяренко К. А. «Управління конкурентними перевагами підприємства на засадах TQM»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 073 Менеджмент

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти управління конкурентними перевагами підприємства, зокрема розглянуто поняття конкурентної переваги, а також джерела їх формування.

Проаналізовано галузь приладобудування України. Вивчено стан фінансової діяльності ТОВ «Телекарт Прилад», надано оцінку його конкурентоспроможності. Розроблено заходи з посилення конкурентних переваг підприємства, зокрема запропоновано оновити обладнання ділянки лиття пластмас. Заміна обладнання на сучасне дозволить підвищити якість продукції та задовільнить вимоги споживачів.

Ключові слова: конкурентні переваги, джерела конкурентних переваг, галузь приладобудування України, діаграма Парето, діаграма Ісікави.

ANNOTATION

**Dikhtyarenko KA "Management of competitive advantages of the enterprise
on the basis of TQM"**

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 073

Management

Odessa National Economics University. – Odessa, 2022.

The paper considers the theoretical aspects of managing the enterprise's competitive advantages, in particular, the concept of competitive advantage, as well as the sources of their formation.

The branch of Ukraine instrument making is analyzed. The state of financial activity of Telekart Prilad LLC was studied, its competitiveness was assessed.

Measures have been developed to strengthen the competitive advantages of the enterprise. In particular, it is proposed to upgrade the equipment of the plastics casting site. Replacing equipment with modern ones will improve product quality and meet consumer requirements.

Keywords: competitive advantages, sources of competitive advantages, instrument industry of Ukraine, Pareto diagram, Isikawa diagram.